

ВІТРИЛЬНИЙ СПОРТ — вид спорту, перегони на спортивних суднах під вітрилами. Розвинувся у 17 ст. в Нідерландах. Перша вітрильна регата відбулася 1661, де брали участь профес. моряки на великих яхтах. У 1720-х рр. у м-ку Корк (Ірландія) створ. перший яхт-клуб. 1775 граф Камберлендський створив флот для перегонів р. Темза. 1866 відбулися перші перегони в океані, від Санді-Гук (шт. Коннектикут) до одного з островів Великої Британії. До програми Олімпійських ігор В. с. входить від 1900. У 1907 створ. Міжнар. вітрильну спілку (від 1992 — Міжнар. вітрильна федерація, станом на 1998 об'єднувала 115 нац. федерацій). 1936 створ. Всесоюзну парусну секцію, згодом — Федерацію вітрильного спорту СРСР. Федерація вітрильного спорту України зареєстр. 1992. Яхтсмени СРСР вперше взяли участь в Олімпійських іграх 1952 (Гельсінкі- Гармая). Серед українців першу олімп. золоту нагороду у В. с. здобув *В. Манкін* у класі «Фінн» (1968, Мехіко-Акапулько), а 1972 (Мюнхен-Кіль) він разом із *В. Дирдиною* стали олімп. чемпіонами у класі «Темпест», *В. Зубанов* у складі екіпажу яхти класу «Летючий голландець» разом із москвичем *В. Леонтьєвим* посіли 6-е місце. 1976 (Монреаль-Кінгстон) *В. Манкін* з *В. Акименком* завоювали срібні медалі в класі «Темпест», а 1980 (Москва-Таллінн) *В. Манкін* у команді з латишем *О. Музиченком* — золоті в класі «Зірковий». 1996 (Атланта) олімп. чемпіонами стали *Є. Браславець* та *І. Матвієнко* у класі «470». Срібні нагороди здобули на 28-х Олімпійських іграх (Афіни, 2004) *Г. Леончук* і *Р. Лука*. в класі «49-ер», 2005 вони перемогли на чемпіонаті світу у Москві. Серед жінок бронз. нагороди на Олімпійських іграх у класі «470» здобули *Л. Москаленко* з *І. Чуніхівською* (1988,

Сеул-Пусан), *Р. Таран* і *О. Пахольчик* (1996, Атланта; 2000, Сідней), у класі «Інглінг» срібні нагороди здобули *Р. Таран*, *Г. Калініна*, *С. Матевушева* (2004, Афіни). Олімп. програма змагань з В. с. постійно змінюється залежно від розвитку спорт. суднобудування, популярності того чи ін. класу яхт. Якщо на перших олімп. іграх на дистанції регат виходили справжні кораблі під вітрилами з екіпажами 10-12 осіб, різної ваги і розмірів, то згодом їх замінили менші за розмірами і маневреніші судна, чітко визначені в класі. До олімп. програми 2004 включено перегони в таких класах яхт: «Зірковий» (у програмі Олімпійських ігор від 1932), «Фінн» (від 1952), «470» (чоловіки від 1976, жінки від 1988), катамаран «Торнадо» (від 1976), «Європа» (жінки від 1992), вітрильна дошка «Містраль» (чоловіки і жінки від 1996), «Лазер» (від 1996), «49-ер» (від 2000), «Інглінг» (жінки від 2004). В Україні В. с. культивується майже в усіх областях. Визнаними центрами є Київ та обл., Дніпроп., Микол., Харків., Одес., Запоріж. обл., Севастополь (місцезосташування штаб-квартири Асоц. яхтсменів Чорного моря). Щороку відбуваються чемпіонати і першості країни в різних вікових групах, проводяться масові крейсер. змагання, серед популярних — кубки Великого Дніпра, Вадима Гетьмана (Київ), Криму, Кременчуц. водосховища (Черкаси), Азов. моря (Маріуполь), Козацька регата (Дніпропетровськ). Проводяться також змагання в дит. класах яхт «Оптиміст» і «Кадет». Укр. спортсмени брали участь у найбільших і найпрестижніших крейсер. навколосвітніх перегонах «Вітбред», зокрема 1989-90 значну частину екіпажу «Фазісі» (СРСР) становили укр. яхтсмени, 1993-94 Україну представляли два екіпажі — судна «Гетьман Сагайдачний» і яхти «Одеса-200».

В. П. Пожилова

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Вітрильний спорт / В. П. Пожилова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-35015>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).